

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 8ης Σεπτεμβρίου 2022*

«Προδικαστική παραπομπή – Πνευματική ιδιοκτησία και συγγενικά δικαιώματα – Οδηγία 2001/29/EK – Άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β' – Αποκλειστικό δικαίωμα αναπαραγωγής – Εξαίρεση – Αντιγραφή για ιδιωτική χρήση – Τέλος – Απαλλαγή ex ante – Πιστοποιητικό απαλλαγής εκδιδόμενο από οντότητα ιδιωτικού δικαίου ελεγχόμενη αποκλειστικά από τις εταιρίες διαχείρισης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας – Ελεγκτικές εξουσίες της οντότητας αυτής»

Στην υπόθεση C-263/21,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο, Ισπανία) με απόφαση της 17ης Μαρτίου 2021, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 23 Απριλίου 2021, στο πλαίσιο της δίκης

Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica, las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los Contenidos Digitales (Ametic),

κατά

Administración del Estado,

Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA),

Asociación para el Desarrollo de la Propiedad Intelectual (ADEPI),

Artistas Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE),

Artistas Intérpretes, Entidad de Gestión de Derechos de Propiedad Intelectual (AISGE),

Ventanilla Única Digital,

Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA),

Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO),

Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI),

Sociedad General de Autores y Editores (SGAE),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Regan, πρόεδρο τμήματος, I. Jarukaitis, M. Pešič, Δ. Γρατσία (εισηγητή) και Z. Csehi, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. M. Collins

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica, las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los Contenidos Digitales (Ametic), εκπροσωπούμενη από τους A. González García, M. Magide Herrero, R. Sánchez Aristi και D. Sarmiento Ramírez-Escudero, abogados,
- η Asociación para el Desarrollo de la Propiedad Intelectual (ADEPI), εκπροσωπούμενη από τον J. J. Marín López, abogado,
- η Artistas Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE), εκπροσωπούμενη από τον J. A. Hernández-Pinzón García, abogado,
- η Artistas Intérpretes, Entidad de Gestión de Derechos de Propiedad Intelectual (AISGE), εκπροσωπούμενη από τον J. M. Montes Relazón, abogado,
- η Ventanilla Única Digital, εκπροσωπούμενη από τον J. J. Marín López, abogado,
- η Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA), εκπροσωπούμενη από τον R. Gómez Cabaleiro, abogado,
- το Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO), εκπροσωπούμενο από την I. Aramburu Muñoz και τον J. de Fuentes Bardají, abogados,
- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον L. Aguilera Ruiz,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις A. Daniel και A.-L. Desjonquères,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον É. Gippini Fournier και την J. Samnadda,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ 2001, L 167, σ. 10), καθώς και την ερμηνεία ορισμένων γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica, las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los Contenidos Digitales (Ametic) και των Administración del Estado (Γενική Διοίκηση του κράτους, Ισπανία), Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA), Asociación para el Desarrollo de la Propiedad Intelectual (ADEPI), Artistas Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE), Artistas Intérpretes, Entidad de Gestión de Derechos de Propiedad Intelectual (AISGE), Ventanilla Única Digital, Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA), Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO), Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI) και Sociedad General de Autores y Editores (SGAE), με αντικείμενο προσφυγή με αίτημα την ακύρωση ορισμένων διατάξεων του Real Decreto 1398/2018 por el que se desarrolla el artículo 25 del texto refundido de la Ley de Propiedad Intelectual, aprobado por el Real Decreto Legislativo 1/1996, de 12 de abril, en cuanto al sistema de compensación equitativa por copia privada (βασιλικού διατάγματος 1398/2018, για την εφαρμογή του άρθρου 25 του κωδικοποιημένου κειμένου του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας, το οποίο εγκρίθηκε με το βασιλικό νομοθετικό διάταγμα 1/1996, της 12ης Απριλίου 1996, όσον αφορά το σύστημα δίκαιης αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή), της 23ης Νοεμβρίου 2018 (BOE αριθ. 298, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, σ. 121354).

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2001/29

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 31, 35 και 38 της οδηγίας 2001/29 έχουν ως εξής:

«(31) Πρέπει να διατηρηθεί μια ισορροπία περί τα δικαιώματα και τα συμφέροντα μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών δικαιούχων, καθώς και μεταξύ αυτών και των χρηστών προστατευομένων αντικειμένων[...] [...]

[...]

(35) Σε ορισμένες περιπτώσεις εξαιρέσεων ή περιορισμών, οι δικαιούχοι θα πρέπει να λαμβάνουν δίκαιη και επαρκή αποζημίωση για τη χρήση των προστατευόμενων έργων ή λοιπών προστατευομένων αντικειμένων τους[...] [Κ]ατά τον καθορισμό της μορφής, των λεπτομερειών καταβολής και του ενδεχόμενου ύψους αυτής της δίκαιης αποζημίωσης, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι συνθήκες κάθε περίπτωσης[...] [Γ]ια την αξιολόγηση των στοιχείων αυτών, πολύτιμο κριτήριο αποτελεί η πιθανή ζημία των δικαιούχων από τη συγκεκριμένη πράξη[...] [Ο]ταν στους δικαιούχους έχει ήδη καταβληθεί αμοιβή σε κάποια άλλη μορφή, λ.χ. ως τμήμα των τελών εκδόσεως αδείας, πιθανόν να μην οφείλεται ειδική ή

χωριστή πληρωμή[.] [Γ]ια τον καθορισμό του ύψους της δίκαιης αποζημίωσης θα πρέπει να λαμβάνεται πλήρως υπόψη ο βαθμός χρήσης των μέτρων τεχνολογικής προστασίας που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία[.] [Σ]ε ορισμένες περιπτώσεις όπου η ζημία του δικαιούχου θα ήταν ασήμαντη, πιθανόν να μην προκύπτει υποχρέωση πληρωμής.

[...]

(38) Θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να προβλέπουν εξαίρεση ή περιορισμό από το δικαίωμα αναπαραγωγής, ενδεχομένως με εύλογη αποζημίωση, για ορισμένα είδη αναπαραγωγής ακουστικού, οπτικού και οπτικοακουστικού υλικού για ιδιωτική χρήση[.] [Η] εξαίρεση αυτή μπορεί να περιλαμβάνει την καθιέρωση ή τη διατήρηση συστημάτων αμοιβής για την αποζημίωση των δικαιούχων. [...]

4 Το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής, το οποίο επιγράφεται «Δικαίωμα αναπαραγωγής», έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη παρέχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν, την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει:

α) στους δημιουργούς, όσον αφορά τα έργα τους,

β) στους καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές, όσον αφορά την εγγραφή σε υλικό φορέα των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους,

γ) στους παραγωγούς φωνογραφημάτων, όσον αφορά τα φωνογραφήματά τους,

δ) στους παραγωγούς της πρώτης υλικής ενσωμάτωσης ταινιών σε φορέα, όσον αφορά το πρωτότυπο και τα αντίγραφα των ταινιών τους,

ε) στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, όσον αφορά την υλική ενσωμάτωση των εκπομπών τους, που μεταδίδονται ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης.»

5 Το άρθρο 5 της εν λόγω οδηγίας, με τίτλο «Εξαιρέσεις και περιορισμοί», ορίζει στις παραγράφους 2 και 5 τα εξής:

«2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εξαιρέσεις ή περιορισμούς από το δικαίωμα αναπαραγωγής που προβλέπεται στο άρθρο 2 στις ακόλουθες περιπτώσεις:

[...]

β) αναπαραγωγές σε οποιοδήποτε μέσο που πραγματοποιούνται από φυσικό πρόσωπο για ιδιωτική χρήση και για μη άμεσους ή έμμεσους εμπορικούς σκοπούς, υπό τον όρο ότι οι δικαιούχοι λαμβάνουν δίκαιη αποζημίωση που συνεκτιμά την εφαρμογή ή όχι των τεχνολογικών μέτρων του άρθρου 6 στο συγκεκριμένο έργο ή άλλο υλικό,

[...]

5. Οι εξαιρέσεις και οι περιορισμοί που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2, 3 και 4, εφαρμόζονται μόνο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις οι οποίες δεν αντίκεινται στην κανονική

εκμετάλλευση του έργου ή άλλου προστατευομένου αντικειμένου και δεν θίγουν αδικαιολογήτως τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου.»

Η οδηγία 2014/26/ΕΕ

- 6 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2, 14 και 26 της οδηγίας 2014/26/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, για τη συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων καθώς και τη χορήγηση πολυεδαφικών αδειών για επιγραμμικές χρήσεις μουσικών έργων στην εσωτερική αγορά (ΕΕ 2014, L 84, σ. 72), έχουν ως εξής:

«(2) [...] Η διαχείριση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων περιλαμβάνει τη χορήγηση αδειών στους χρήστες, τον λογιστικό έλεγχο των αδειούχων, την παρακολούθηση της χρήσης των δικαιωμάτων, την πραγμάτωση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων, την είσπραξη των εσόδων από τα δικαιώματα που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων και τη διανομή των ποσών που οφείλονται στους δικαιούχους. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης επιτρέπουν στους δικαιούχους να αμείβονται για χρήσεις δικαιωμάτων τις οποίες δεν θα ήταν σε θέση να ελέγχουν ή να επιβάλλουν οι ίδιοι, συμπεριλαμβανομένων των χρήσεων σε μη εγχώριες αγορές.

[...]

(14) Η παρούσα οδηγία δεν υποχρεώνει τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης να αποκτήσουν μια συγκεκριμένη νομική μορφή. Στην πράξη, οι οργανισμοί αυτοί λειτουργούν υπό διάφορες νομικές μορφές όπως σωματεία, συνεταιρισμοί ή εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, που ελέγχονται από ή ανήκουν σε δικαιούχους πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων ή οντότητες που αντιπροσωπεύουν τους δικαιούχους αυτούς, που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία μέσω της επιλογής νομικής μορφής. Ωστόσο, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, λόγω της νομικής μορφής ενός οργανισμού συλλογικής διαχείρισης, το στοιχείο της κυριότητας ή του ελέγχου απουσιάζει. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στην περίπτωση των ιδρυμάτων στα οποία δεν υπάρχουν μέλη. Εντούτοις, οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να εφαρμόζονται και στους οργανισμούς αυτούς. [...]

[...]

(26) Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης εισπράττουν, διαχειρίζονται και διανέμουν τα έσοδα που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων που τους ανατίθενται από τους δικαιούχους. Τα έσοδα αυτά οφείλονται τελικώς στους δικαιούχους, οι οποίοι ενδέχεται να έχουν άμεση νομική σχέση με τον οργανισμό, ή να εκπροσωπούνται μέσω μιας οντότητας που αποτελεί το μέλος του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης ή μέσω συμφωνίας εκπροσώπησης. [...]

- 7 Κατά το άρθρο της 1, η οδηγία αυτή θεσπίζει τις προϋποθέσεις που είναι απαραίτητες για να διασφαλιστεί η ορθή λειτουργία της διαχείρισης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης.

8 Το άρθρο 3 της εν λόγω οδηγίας παρέχει τους ακόλουθους ορισμούς:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) ως “οργανισμός συλλογικής διαχείρισης”, νοείται κάθε οργανισμός που εξουσιοδοτείται από τον νόμο ή μέσω εκχώρησης, άδειας ή οποιασδήποτε άλλης συμβατικής συμφωνίας, για τη διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικών δικαιωμάτων εξ ονόματος περισσοτέρων του ενός δικαιούχων, για το συλλογικό όφελος αυτών των δικαιούχων, ως αποκλειστικό ή κύριο σκοπό του, και ο οποίος πληροί ένα από ή αμφότερα τα ακόλουθα κριτήρια:

- i) ανήκει στα μέλη του ή ελέγχεται από αυτά·
- ii) έχει οργανωθεί σε μη κερδοσκοπική βάση·

[...]

δ) ως “μέλος” νοείται δικαιούχος ή οντότητα που εκπροσωπεί τους δικαιούχους, συμπεριλαμβανομένων άλλων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης και ενώσεων των δικαιούχων, ο οποίος πληροί τις απαιτήσεις του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης για προσχώρηση μέλους και γίνεται δεκτός ως μέλος από τον εν λόγω οργανισμό·

[...]

η) ως “έσοδα από δικαιώματα” νοούνται τα έσοδα που εισπράττονται από οργανισμό συλλογικής διαχείρισης για λογαριασμό των δικαιούχων, είτε προκύπτουν από αποκλειστικό δικαίωμα είτε από δικαίωμα αμοιβής είτε από δικαίωμα αποζημίωσης·

[...]».

Το ισπανικό δίκαιο

Ο νόμος περί διανοητικής ιδιοκτησίας

9 Το άρθρο 25, με τίτλο «Δίκαιη αποζημίωση για ιδιωτική αντιγραφή», του Ley de Propiedad Intelectual (νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας), όπως περιέχεται στο κωδικοποιημένο κείμενο που εγκρίθηκε με το Real Decreto Legislativo 1/1996, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Propiedad Intelectual, regularizando, aclarando y armonizando las disposiciones legales vigentes sobre la materia (βασιλικό νομοθετικό διάταγμα 1/1996, περί εγκρίσεως του κωδικοποιημένου κειμένου του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας, το οποίο καθορίζει, εξειδικεύει και εναρμονίζει τις ισχύουσες στον τομέα αυτόν νομοθετικές διατάξεις), της 12ης Απριλίου 1996 (BOE αριθ. 97, της 22ας Απριλίου 1996, σ. 14369), όπως τροποποιήθηκε από τη Real Decreto-ley 12/2017 (πράξη νομοθετικού περιεχομένου 12/2017), της 3ης Ιουλίου 2017 (BOE αριθ. 158, της 4ης Ιουλίου 2017, σ. 56444) (στο εξής: νόμος περί διανοητικής ιδιοκτησίας), έχει ως εξής:

«1. Για την αναπαραγωγή έργων που διατίθενται στο κοινό υπό μορφή βιβλίων ή δημοσιεύσεων που εξομοιώνονται προς αυτά με βασιλικό διάταγμα, καθώς και φωνογραφημάτων, βιντεογραφημάτων ή άλλων ηχητικών, οπτικών ή οπτικοακουστικών υποθεμάτων, η οποία πραγματοποιείται μέσω τεχνικών και μη τυπογραφικών συσκευών ή οργάνων, αποκλειστικά για ιδιωτική, μη επαγγελματική ή μη επιχειρηματική χρήση, και για σκοπούς που δεν είναι άμεσα ή

έμμεσα εμπορικοί, σύμφωνα με το άρθρο 31, παράγραφοι 2 και 3, καταβάλλεται δίκαιη και ενιαία αποζημίωση για καθέναν από τους τρεις προαναφερθέντες τρόπους αναπαραγωγής, προκειμένου να αντισταθμίζεται προσηκόντως η ζημία που προκαλείται στους πιστωτές ως αποτέλεσμα των αναπαραγωγών που πραγματοποιούνται βάσει του εκ του νόμου περιορισμού της ιδιωτικής αντιγραφής. Η αποζημίωση αυτή προσδιορίζεται για κάθε τρόπο αναπαραγωγής ανάλογα με τον εξοπλισμό, τις συσκευές και τους υλικούς φορείς που ενδείκνυνται για την εν λόγω αναπαραγωγή, είτε έχουν κατασκευαστεί στην Ισπανία είτε έχουν αγοραστεί εκτός αυτής με σκοπό την εμπορική διάθεση ή τη χρήση τους στην Ισπανία.

[...]

3. Οφειλέτες της αποζημίωσης αυτής είναι οι κατασκευαστές που είναι εγκατεστημένοι στην Ισπανία, όταν δραστηριοποιούνται ως εμπορικοί διανομείς, καθώς και τα πρόσωπα που αγοράζουν εκτός Ισπανίας εξοπλισμό, συσκευές και υλικούς φορείς κατά την έννοια της παραγράφου 1, με σκοπό την εμπορική διάθεση ή τη χρήση τους στην Ισπανία.

Επιπλέον, οι διανομείς, οι χονδρέμποροι και οι έμποροι λιανικής πώλησης, οι οποίοι αγοράζουν διαδοχικώς τον εν λόγω εξοπλισμό, τις συσκευές και τους υλικούς φορείς, ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον για την καταβολή της αποζημίωσης από τους οφειλέτες που τους τα προμήθευσαν, εκτός αν αποδείξουν ότι πράγματι την κατέβαλαν στους οφειλέτες αυτούς.

Οι διανομείς, οι χονδρέμποροι και οι έμποροι λιανικής πώλησης, οι οποίοι αγοράζουν διαδοχικώς τον εν λόγω εξοπλισμό, τις συσκευές και τους υλικούς φορείς, μπορούν να ζητήσουν από τους οργανισμούς διαχείρισης, σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το βασιλικό διάταγμα διαδικασία για την πραγματική καταβολή της δίκαιης αποζημίωσης, την επιστροφή της εν λόγω αποζημίωσης όσον αφορά τις πωλήσεις εξοπλισμού, συσκευών και υλικών φορέων αναπαραγωγής σε πρόσωπα που τυγχάνουν απαλλαγής σύμφωνα με την παράγραφο 7.

[...]

7. Απαλλάσσονται από την καταβολή της αποζημίωσης οι ακόλουθες αγορές εξοπλισμών, συσκευών και υλικών φορέων αναπαραγωγής:

[...]

b) οι αγορές που πραγματοποιούνται από νομικά ή φυσικά πρόσωπα τα οποία ενεργούν ως τελικοί καταναλωτές και αποδεικνύουν την αποκλειστικά επαγγελματική χρήση του εξοπλισμού, συσκευών ή υλικών φορέων που αγοράστηκαν, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά δεν έχουν τεθεί, από νομικής ή πραγματικής απόψεως, στη διάθεση ιδιωτών χρηστών και προορίζονται προδήλως για χρήσεις διαφορετικές από την ιδιωτική αντιγραφή, πράγμα που τα ως άνω πρόσωπα οφείλουν να αποδείξουν στους οφειλέτες και, ενδεχομένως, στους ευθυνόμενους εις ολόκληρον με πιστοποιητικό χορηγούμενο από το νομικό πρόσωπο που προβλέπεται στην παράγραφο 10·

[...]

8. Τα νομικά ή φυσικά πρόσωπα που δεν απαλλάσσονται από την καταβολή της αποζημίωσης μπορούν να ζητήσουν την επιστροφή της, εφόσον:

a) ενεργούν ως τελικοί καταναλωτές, δικαιολογώντας την αποκλειστικά επαγγελματική χρήση του εξοπλισμού, της συσκευής ή του υλικού φορέα αναπαραγωγής που αγοράστηκε και υπό την προϋπόθεση ότι αυτά δεν έχουν τεθεί, από νομικής ή πραγματικής απόψεως, στη διάθεση ιδιωτών χρηστών και προορίζονται προδήλως μόνο για χρήσεις διαφορετικές από την ιδιωτική αντιγραφή.

[...]

10. Οι οργανισμοί διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας συμμετέχουν στη σύσταση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στη διαχείριση και στη χρηματοδότηση νομικού προσώπου το οποίο, ως εκπρόσωπος του συνόλου αυτών, ασκεί τα ακόλουθα καθήκοντα:

a) τη διαχείριση των απαλλαγών από την πληρωμή και των επιστροφών·

b) την παραλαβή και τη μεταγενέστερη διαβίβαση στους οργανισμούς διαχείρισης των περιοδικών καταλόγων εξοπλισμών, συσκευών και υποθεμάτων αναπαραγωγής για τα οποία υφίσταται υποχρέωση καταβολής της αποζημίωσης, οι οποίοι καταρτίζονται από τους οφειλέτες και, ενδεχομένως, από τους εις ολόκληρον υπευθύνους, στο πλαίσιο της διαδικασίας για την πραγματική καταβολή της αποζημίωσης, η οποία καθορίζεται με βασιλικό διάταγμα·

c) την ενιαία γνωστοποίηση της χρέωσης.

11. Οι οφειλέτες και οι εις ολόκληρον υπεύθυνοι εξουσιοδοτούν το νομικό πρόσωπο που συστήνεται από τους οργανισμούς διαχείρισης σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, να ελέγχει τις αγορές και τις πωλήσεις που υπόκεινται σε καταβολή της δίκαιης αποζημίωσης, καθώς και εκείνες που εμπίπτουν στις απαλλαγές της παραγράφου 7. Ομοίως, τα πρόσωπα που έχουν λάβει πιστοποιητικό απαλλαγής παρέχουν, κατόπιν αιτήσεως του ως άνω νομικού προσώπου, τα αναγκαία στοιχεία προκειμένου να εξακριβωθεί ότι εξακολουθούν πράγματι να πληρούνται οι αναγκαίες για την απαλλαγή προϋποθέσεις.

12. [...]

[...] [Τ]ο Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού επιλύει τις διαφορές των οποίων επιλαμβάνεται όσον αφορά την απόρριψη από το εν λόγω νομικό πρόσωπο των αιτήσεων χορήγησης των πιστοποιητικών απαλλαγής που προβλέπονται από την παράγραφο 7, στοιχεία b και c, καθώς και των αιτήσεων επιστροφής της καταβληθείσας δίκαιης αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή τις οποίες αφορά η παράγραφος 8.»

10 Η μόνη πρόσθετη διάταξη του βασιλικού νομοθετικού διατάγματος 12/2017 ορίζει τα εξής:

«1. Οι οργανισμοί διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας οφείλουν να συστήσουν το νομικό πρόσωπο που προβλέπεται από το άρθρο 25, παράγραφος 10, [...] του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας εντός προθεσμίας τριών μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος βασιλικού νομοθετικού διατάγματος.

2. Κανένας από τους οργανισμούς διαχείρισης δεν έχει την ικανότητα να ελέγχει μόνος του τις αποφάσεις του εν λόγω νομικού προσώπου.

[...]

Το βασιλικό διάταγμα 1398/2018

11 Το βασιλικό διάταγμα 1398/2018 προβλέπει στο άρθρο 3 τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος βασιλικού διατάγματος νοούνται ως:

a) πιστοποιητικό απαλλαγής: καθένα από τα πιστοποιητικά που μνημονεύονται στο άρθρο 25, παράγραφος 7, στοιχεία α έως γ, [...] του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας, των οποίων δικαιούχοι είναι τα ακόλουθα πρόσωπα:

[...]

2° τα νομικά ή φυσικά πρόσωπα τα οποία ενεργούν ως τελικοί καταναλωτές και αποδεικνύουν την αποκλειστικά επαγγελματική χρήση του εξοπλισμού, των συσκευών ή των υλικών φορέων που αποκτούν, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά δεν τίθενται, από νομικής ή πραγματικής απόψεως, στη διάθεση ιδιωτών χρηστών και προορίζονται προδήλως μόνο για χρήσεις διαφορετικές από την ιδιωτική αντιγραφή·

[...]

12 Το άρθρο 10 του βασιλικού διατάγματος 1398/2018, με τίτλο «Διαδικασία χορήγησης και χρήσης του πιστοποιητικού απαλλαγής», ορίζει τα εξής:

«1. Προκειμένου να λάβει το πιστοποιητικό απαλλαγής του άρθρου 3, στοιχείο α, 2°, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να υποβάλει στο νομικό πρόσωπο [του άρθρου 25, παράγραφος 10, του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας] αίτηση η οποία πρέπει να φέρει υπογραφή, κατά προτίμηση ηλεκτρονική, και να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

a) αριθμό φορολογικού μητρώου, καθώς και ονοματεπώνυμο ή εμπορική ή εταιρική επωνυμία·

b) μνεία του εταιρικού σκοπού ή δήλωση δραστηριότητας του αιτούντος·

c) υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος σχετικά με τα εξής:

1° το καθεστώς χρήσης του εξοπλισμού, των συσκευών και των υλικών φορέων που πρόκειται να αγοραστούν και που πρέπει να προορίζονται για χρήσεις αποκλειστικά επαγγελματικές και προδήλως διαφορετικές από την ιδιωτική αντιγραφή·

2° το γεγονός ότι δεν θέτει, ούτε από πραγματικής ούτε από νομικής απόψεως, στη διάθεση ιδιωτών χρηστών τον εν λόγω εξοπλισμό, τις συσκευές και τους υλικούς φορείς·

3° το γεγονός ότι υπόκειται στις εξουσίες ελέγχου που αναγνωρίζονται στο νομικό πρόσωπο με το άρθρο 25, παράγραφος 11, [...] του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας.

d) σε περίπτωση που ο αιτών απασχολεί μισθωτούς εργαζομένους στη διάθεση των οποίων θα θέσει τον εξοπλισμό, τις συσκευές ή τους υλικούς φορείς που πρόκειται να αγοραστούν, υπεύθυνη δήλωση ότι οι εργαζόμενοι αυτοί έχουν γνώση των ακόλουθων πληροφοριών:

- 1° ότι ο εξοπλισμός, οι συσκευές ή οι υλικοί φορείς που τους παρέχονται από τον εργοδότη τους για την άσκηση των επαγγελματικών τους καθηκόντων πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τον σκοπό αυτόν·
- 2° ότι δεν επιτρέπεται η ιδιωτική χρήση του εν λόγω εξοπλισμού, των συσκευών ή των υλικών φορέων.

2. Το νομικό πρόσωπο διαθέτει στον ιστότοπό του τυποποιημένο υπόδειγμα αίτησης χορήγησης πιστοποιητικού απαλλαγής το οποίο πληροί τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.

[...]

4. Αφού παραλάβει την αίτηση χορήγησης πιστοποιητικού απαλλαγής, το νομικό πρόσωπο διαθέτει δεκαπέντε εργάσιμες ημέρες για να χορηγήσει το πιστοποιητικό ή να αρνηθεί τη χορήγησή του και για να κοινοποιήσει την απόφασή του στον αιτούντα.

5. Το νομικό πρόσωπο μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση του πιστοποιητικού μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- a) όταν η αίτηση δεν περιέχει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το παρόν άρθρο·
- b) όταν οι υπεύθυνες δηλώσεις δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου·
- c) όταν το πιστοποιητικό απαλλαγής που κατείχε προηγουμένως ο αιτών έχει ανακληθεί, εκτός εάν δεν συντρέχουν πλέον οι λόγοι που δικαιολόγησαν την ανάκληση.

Στις περιπτώσεις των στοιχείων a και b ανωτέρω, το νομικό πρόσωπο παρέχει προηγουμένως στον αιτούντα προθεσμία επτά εργάσιμων ημερών για την τακτοποίηση της αίτησής του.

Η απορριπτική απόφαση, επαρκώς αιτιολογημένη ως προς το σκεπτικό της, κοινοποιείται στον αιτούντα, ο οποίος, επιπλέον, ενημερώνεται για το δικαίωμά του να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού εντός μηνός από την κοινοποίηση της απορριπτικής απόφασης, δυνάμει του άρθρου 25, παράγραφος 12, [...] του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας.

[...]

10. Σε περίπτωση που δεν διαθέτουν πιστοποιητικό, τα πρόσωπα που δικαιούνται απαλλαγής μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη διαδικασία επιστροφής.»

13 Το άρθρο 11 του βασιλικού διατάγματος 1398/2018, το οποίο επιγράφεται «Διαδικασία επιστροφής της καταβληθείσας αποζημίωσης», έχει ως εξής:

«1. Η αίτηση επιστροφής της καταβληθείσας αποζημίωσης διαβιβάζεται στο νομικό πρόσωπο. Η αίτηση αυτή, η οποία πρέπει να φέρει υπογραφή, κατά προτίμηση ηλεκτρονική, πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα στοιχεία:

- a) αριθμό φορολογικού μητρώου, καθώς και ονοματεπώνυμο ή εμπορική ή εταιρική επωνυμία·
- b) μνεία του εταιρικού σκοπού ή δήλωση δραστηριότητας του αιτούντος·
- c) αντίγραφο του τιμολογίου αγοράς του εξοπλισμού, των συσκευών ή των υλικών φορέων·

d) υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος ότι:

- 1° η χρήση του εξοπλισμού, των συσκευών ή των υλικών φορέων που αγοράστηκαν είναι αποκλειστικά επαγγελματική και προδήλως διαφορετική από την ιδιωτική αντιγραφή·
- 2° δεν έθεσε, ούτε από πραγματικής ούτε από νομικής απόψεως, στη διάθεση ιδιωτών χρηστών τον εν λόγω εξοπλισμό, τις συσκευές και τους υλικούς φορείς·
- 3° υπόκειται στις εξουσίες ελέγχου που αναγνωρίζονται στο νομικό πρόσωπο με το άρθρο 25, παράγραφος 11, [...] του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας.

e) σε περίπτωση που ο αιτών απασχολεί μισθωτούς εργαζομένους στη διάθεση των οποίων έθεσε τον εξοπλισμό, τις συσκευές ή τους υλικούς φορείς που αγόρασε, υπεύθυνη δήλωση ότι οι εργαζόμενοι αυτοί γνωρίζουν τα εξής:

- 1° ότι ο εξοπλισμός, οι συσκευές ή οι υλικοί φορείς που τους παρέχονται από τον εργοδότη τους για την άσκηση των επαγγελματικών τους καθηκόντων πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τον σκοπό αυτόν·
- 2° ότι δεν επιτρέπεται η ιδιωτική χρήση του εν λόγω εξοπλισμού, των συσκευών ή των υλικών φορέων.

2. Το νομικό πρόσωπο διαθέτει στον ιστότοπό του τυποποιημένο υπόδειγμα αίτησης επιστροφής χρημάτων το οποίο πληροί τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.

3. Το νομικό πρόσωπο διαθέτει προθεσμία ενός μηνός από την παραλαβή της αίτησης για τη διενέργεια των αναγκαίων επαληθεύσεων προκειμένου να διαπιστώσει την ύπαρξη του δικαιώματος επιστροφής και για την κοινοποίηση της απόφασής του στον αιτούντα.

[...]

5. Το νομικό πρόσωπο μπορεί να αρνηθεί την επιστροφή της αποζημίωσης μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- a) όταν η αίτηση επιστροφής δεν περιέχει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το παρόν άρθρο·
- b) όταν οι υπεύθυνες δηλώσεις δεν ανταποκρίνονται τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου·
- c) όταν το ζητούμενο με την αίτηση επιστροφής ποσό είναι μικρότερο από το προβλεπόμενο στο προτελευταίο εδάφιο του άρθρου 25, παράγραφος 8, [...] του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας, με την επιφύλαξη της εξαίρεσης που προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο·
- d) όταν, μετά από εξέταση της αίτησης, δεν διαπιστώνεται η ύπαρξη δικαιώματος επιστροφής.

Στις περιπτώσεις των στοιχείων a και b ανωτέρω παρέχεται στον αιτούντα προθεσμία επτά εργάσιμων ημερών για την τακτοποίηση της αίτησής του.

Η απορριπτική απόφαση, επαρκώς αιτιολογημένη ως προς το σκεπτικό της, κοινοποιείται στον αιτούντα, ο οποίος, επιπλέον, ενημερώνεται για το δικαίωμά του να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού εντός μηνός από την κοινοποίηση της απορριπτικής απόφασης, δυνάμει του άρθρου 25, παράγραφος 12, [...] του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας.»

14 Το άρθρο 12 του βασιλικού διατάγματος 1398/2018 προβλέπει τα εξής:

«1. Οι οργανισμοί διαχείρισης και το νομικό πρόσωπο τηρούν την εμπιστευτικότητα όλων των πληροφοριών των οποίων λαμβάνουν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και η επεξεργασία των πληροφοριών αυτών υπόκειται, σε κάθε περίπτωση, στην τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας του ανταγωνισμού και προστασίας των δεδομένων.

2. Οι οφειλέτες, διανομείς και κάτοχοι πιστοποιητικών απαλλαγής δεν μπορούν να επικαλεστούν το απόρρητο των λογιστικών βιβλίων και στοιχείων της επιχείρησής τους που προβλέπεται στο άρθρο 32, παράγραφος 1, του Código de Comercio [εμπορικού κώδικα], στο πλαίσιο των ελέγχων που ασκούνται από το νομικό πρόσωπο δυνάμει των εξουσιών που του παρέχει το άρθρο 25, παράγραφος 11, [...] του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 15 Η Ametic, αιτούσα της κύριας δίκης, είναι ένωση κατασκευαστών, εμπόρων και διανομέων του κλάδου των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών, η δραστηριότητα της οποίας περιλαμβάνει το εμπόριο εξοπλισμού, συσκευών και υλικών φορέων αναπαραγωγής τα οποία υπόκεινται στην αποζημίωση για ιδιωτική αντιγραφή. Με την αίτησή της ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Tribunal Supremo (Ανώτατου Δικαστηρίου, Ισπανία), η Ametic ζητεί, μεταξύ άλλων, την ακύρωση ορισμένων διατάξεων του βασιλικού διατάγματος 1398/2018, στις οποίες περιλαμβάνονται και τα άρθρα 3 και 10. Το εν λόγω βασιλικό διάταγμα προβλέπει τους κανόνες εφαρμογής του άρθρου 25 του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας, το οποίο θεσπίστηκε μετά την έκδοση της απόφασης της 9ης Ιουνίου 2016, EGEDA κ.λπ. (C-470/14, EU:C:2016:418), με την οποία κρίθηκε ότι το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29, ορθώς ερμηνευόμενο, αντετίθετο στο παλαιό σύστημα δίκαιης αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή, το οποίο χρηματοδοτούνταν από τον γενικό κρατικό προϋπολογισμό.
- 16 Όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, με το εν λόγω άρθρο 25 ο Ισπανός νομοθέτης θέσπισε ένα σύστημα αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή υπέρ των κατόχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, όσον αφορά την αναπαραγωγή προστατευόμενων έργων, αποκλειστικά για ιδιωτική χρήση, μέσω τεχνικών και μη τυπογραφικών συσκευών ή οργάνων.
- 17 Το αιτούν δικαστήριο εξηγεί κατ' ουσίαν ότι το άρθρο 25, παράγραφος 3, του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας προβλέπει ότι τα πρόσωπα που κατασκευάζουν ή διανέμουν, εντός της ισπανικής επικράτειας, εξοπλισμό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αναπαραγωγή προστατευόμενων έργων υποχρεούνται να καταβάλλουν αποζημίωση για ιδιωτική αντιγραφή. Οι εν λόγω παραγωγοί και διανομείς μπορούν να μετακυλίσουν το σχετικό ποσό στους πελάτες τους, χονδρεμπόρους ή εμπόρους λιανικής πώλησης, οι οποίοι μπορούν, αν χρειαστεί, να το μετακυλίσουν στους τελικούς καταναλωτές.
- 18 Το εν λόγω δικαστήριο διευκρινίζει ακόμη ότι, βάσει του άρθρου 25, παράγραφος 7, στοιχείο b, του νόμου αυτού, εξαιρούνται εκ προοιμίου από την καταβολή της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή οι αγορές εξοπλισμού, συσκευών και υποθεμάτων αναπαραγωγής που πραγματοποιούνται από νομικά ή φυσικά πρόσωπα τα οποία ενεργούν ως τελικοί καταναλωτές και τα οποία αποδεικνύουν την αποκλειστικά επαγγελματική χρήση του εξοπλισμού, συσκευών ή υλικών φορέων που αγόρασαν, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά δεν έχουν τεθεί, από νομικής ή πραγματικής απόψεως, στη διάθεση ιδιωτών χρηστών και ότι προορίζονται προδήλως μόνο για χρήσεις διαφορετικές από την ιδιωτική αντιγραφή. Τούτο αποδεικνύεται μέσω πιστοποιητικού

που εκδίδεται από νομικό πρόσωπο το οποίο, σύμφωνα με την παράγραφο 10 του εν λόγω άρθρου 25, συστήνεται από τους οργανισμούς διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και διαχειρίζεται, ως εκπρόσωπός τους, τις απαλλαγές από την καταβολή και τις επιστροφές της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή.

- 19 Οι ενδιαφερόμενοι που δεν έχουν λάβει τέτοιο πιστοποιητικό υποχρεούνται να καταβάλουν την αποζημίωση για ιδιωτική αντιγραφή κατά τον χρόνο της αγοράς. Εντούτοις, αν αποδείξουν την αποκλειστικά επαγγελματική χρήση του εξοπλισμού, των συσκευών ή των υποθεμάτων αναπαραγωγής που αγόρασαν, και εφόσον αυτά δεν έχουν τεθεί στη διάθεση ιδιωτών χρηστών και προορίζονται σαφώς μόνο για χρήσεις διαφορετικές από την ιδιωτική αντιγραφή, μπορούν να ζητήσουν από το ίδιο νομικό πρόσωπο την επιστροφή της αποζημίωσης που κατέβαλαν.
- 20 Το αιτούν δικαστήριο προσθέτει ότι οι διανομείς, οι χονδρέμποροι και οι έμποροι λιανικής πώλησης που αποκτούν διαδοχικώς τα επίμαχα αγαθά μπορούν να ζητήσουν από τους οργανισμούς διαχείρισης την επιστροφή της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή που κατέβαλαν προηγουμένως στο πλαίσιο των πωλήσεων που πραγματοποίησαν προς τους κατόχους πιστοποιητικού απαλλαγής.
- 21 Το άρθρο 3, στοιχείο α, του βασιλικού διατάγματος 1398/2018 χαρακτηρίζει ως «πιστοποιητικό απαλλαγής» το πιστοποιητικό το οποίο μπορούν να λάβουν, μεταξύ άλλων, τα πρόσωπα του άρθρου 25, παράγραφος 7, στοιχείο β, του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας. Το άρθρο 10 του ίδιου βασιλικού διατάγματος ρυθμίζει τη διαδικασία λήψης και χρήσης του εν λόγω πιστοποιητικού απαλλαγής.
- 22 Εξάλλου, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 25, παράγραφος 11, του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας και με το άρθρο 12 του εν λόγω βασιλικού διατάγματος με το οποίο τίθεται σε εφαρμογή το άρθρο 25, το νομικό πρόσωπο δικαιούται να απαιτεί τη διαβίβαση των αναγκαίων πληροφοριών για την άσκηση των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων που του έχουν ανατεθεί στο πλαίσιο των καθηκόντων του διαχείρισης των απαλλαγών από την καταβολή και των επιστροφών της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή και ότι, κατά τους ελέγχους αυτούς, οι επιχειρηματίες δεν μπορούν να επικαλεστούν το προβλεπόμενο από το εθνικό δίκαιο απόρρητο των λογιστικών βιβλίων και στοιχείων της επιχείρησής τους.
- 23 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το νομικό πρόσωπο που διαχειρίζεται το σύστημα απαλλαγής μέσω της χορήγησης πιστοποιητικών, τα οποία διευκολύνουν σημαντικά τη δραστηριότητα της επιχείρησης που διαθέτει τέτοιο πιστοποιητικό, καθώς και το σύστημα επιστροφής της αποζημίωσης ελέγχονται από τους οργανισμούς διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, ήτοι από οντότητες που εκπροσωπούν αποκλειστικώς τα συμφέροντα των πιστωτών της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να επηρεάζει τις αποφάσεις του εν λόγω νομικού προσώπου όσον αφορά τη χορήγηση των πιστοποιητικών απαλλαγής ή των επιστροφών σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση. Επιπλέον, κατά το αιτούν δικαστήριο, αυτή η «ανισορροπία ή ασυμμετρία» που χαρακτηρίζει το εν λόγω σύστημα είναι δυνατόν να αντιβαίνει στην αρχή της ισότητας ενώπιον του νόμου, τούτο δε κατά μείζονα λόγο καθόσον η δυνατότητα απλούστευσης των διαβημάτων που πρέπει να πραγματοποιούνται κατά την αγορά εξοπλισμού, συσκευών και υποθεμάτων αναπαραγωγής εξαρτάται από το εν λόγω νομικό πρόσωπο. Το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι οι αμφιβολίες του ενισχύονται από τις υπέρμετρες εξουσίες ελέγχου τις οποίες διαθέτει το εν λόγω νομικό πρόσωπο και βάσει των οποίων μπορεί να απαιτήσει να του παρασχεθούν πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες των οικείων προσώπων, η δε έκταση των εξουσιών αυτών φθάνει μέχρι του σημείου να μην μπορεί η επιχείρηση να αντιτάξει το απόρρητο των λογιστικών βιβλίων και στοιχείων της. Το

αιτούν δικαστήριο θεωρεί ότι το γεγονός ότι κατά των αποφάσεων του εν λόγω νομικού προσώπου μπορεί να ασκηθεί προσφυγή ενώπιον του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, του οποίου οι αποφάσεις μπορούν να προσβληθούν δικαστικώς, δεν αρκεί για την εξάλειψη των προβλημάτων τα οποία εκτιμά ότι προκύπτουν από τη σύνθεση του εν λόγω νομικού προσώπου.

24 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Συνάδει η σύνθεση του νομικού προσώπου το οποίο ρυθμίζεται από το νέο άρθρο 25, παράγραφος 10, του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας με την οδηγία [2001/29] ή, γενικότερα, με τις γενικές αρχές του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

2) Συνάδει με την οδηγία [2001/29] ή με τις γενικές αρχές του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εθνική ρύθμιση η οποία παρέχει στο ως άνω νομικό πρόσωπο την εξουσία να ζητεί πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των λογιστικών, από όσους ζητούν την έκδοση πιστοποιητικού απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

Επί του παραδεκτού

25 Η ADEPI, η Ventanilla Única Digital και η DAMA αμφισβητούν το παραδεκτό του πρώτου ερωτήματος για τον λόγο ότι το αιτούν δικαστήριο δεν προσδιορίζει ούτε τη διάταξη της οδηγίας 2001/29 ούτε τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης των οποίων ζητεί την ερμηνεία.

26 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, βεβαίως, λαμβανομένης υπόψη της διατύπωσης και μόνον του πρώτου ερωτήματός του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να κρίνει αν μια εθνική διάταξη είναι σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης, εν προκειμένω με την οδηγία 2001/29 και με τις γενικές αρχές του δικαίου αυτού, χωρίς όμως να προσδιορίζει τις διατάξεις και τις αρχές περί των οποίων πρόκειται. Το δε Δικαστήριο έχει κρίνει επανειλημμένως ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας συνεργασίας που καθιερώνεται με το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, δεν εναπόκειται στο ίδιο να αποφαινεται επί του συμβατού εθνικής νομοθεσίας με το δίκαιο της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015, Consorci Sanitari del Maresme, C-203/14, EU:C:2015:664, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

27 Εντούτοις, υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας συνεργασίας του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, απόκειται στο Δικαστήριο να δώσει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμη απάντηση η οποία να του παρέχει τη δυνατότητα να επιλύσει τη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί να αναδιατυπώσει, εφόσον είναι αναγκαίο, τα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί. Συγκεκριμένα, αποστολή του Δικαστηρίου είναι να ερμηνεύει όλες τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που έχουν ανάγκη τα εθνικά δικαστήρια προκειμένου να αποφανθούν επί των διαφορών των οποίων έχουν επιληφθεί, ακόμη και όταν τα ερωτήματα που υποβάλλουν τα εθνικά δικαστήρια δεν περιέχουν ρητή αναφορά στις εν λόγω διατάξεις (απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2019, Nederlands Uitgeversverbond και Groep Algemene Uitgevers, C-263/18, EU:C:2019:1111, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 28 Προς τούτο, το Δικαστήριο δύναται να αντλήσει από το σύνολο των παρασχεθέντων από το εθνικό δικαστήριο στοιχείων και, ιδίως, από το σκεπτικό της αποφάσεως περί παραπομπής εκείνα τα στοιχεία του δικαίου της Ένωσης τα οποία χρήζουν ερμηνείας, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της διαφοράς της κύριας δίκης (απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2019, *Nederlands Uitgeversverbond και Groep Algemene Uitgevers*, C-263/18, EU:C:2019:1111, σκέψη 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 29 Εν προκειμένω, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει σαφώς ότι η υπόθεση της κύριας δίκης αφορά το ισπανικό σύστημα είσπραξης της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή, δεδομένου ότι το αιτούν δικαστήριο έχει επιληφθεί αιτήσεως ακυρώσεως ορισμένων διατάξεων του βασιλικού διατάγματος 1398/2018, με το οποίο τίθεται σε εφαρμογή το άρθρο 25 του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας, το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία νομικού προσώπου επιφορτισμένου με τη διαχείριση του συστήματος αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή. Η δε οδηγία 2001/29 περιλαμβάνει μία μόνο διάταξη σχετική με τέτοια αποζημίωση, το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β'.
- 30 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο αναφέρεται ρητώς στην αρχή της ισότητας μεταξύ οφειλετών και πιστωτών της επίμαχης αποζημίωσης, υπό το πρίσμα της οποίας καλείται να εξετάσει τη νομιμότητα των επίμαχων ενώπιόν του διατάξεων, χωρίς να αναφέρει άλλες γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης των οποίων θεωρεί ότι τίθεται θέμα ερμηνείας.
- 31 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι το πρώτο ερώτημα είναι τόσο ανεπαρκώς διατυπωμένο ώστε να εμποδίζει το Δικαστήριο να δώσει χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο.
- 32 Ως εκ τούτου, το ερώτημα κρίνεται παραδεκτό.

Επί της ουσίας

- 33 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων στις σκέψεις 27 έως 30 της παρούσας απόφασης, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29 και η αρχή της ίσης μεταχείρισης έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση σύμφωνα με την οποία η διαχείριση των απαλλαγών από την καταβολή και των επιστροφών της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή ανατίθεται σε νομικό πρόσωπο το οποίο έχει συσταθεί και ελέγχεται από τους οργανισμούς διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.
- 34 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29 ορίζει ότι τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να προβλέπουν εξαιρέσεις ή περιορισμούς σε σχέση με το αποκλειστικό δικαίωμα αναπαραγωγής που προβλέπεται στο άρθρο 2 της οδηγίας αυτής, όταν πρόκειται για αναπαραγωγές σε οποιοδήποτε μέσο που πραγματοποιούνται από φυσικό πρόσωπο για ιδιωτική χρήση και για μη άμεσους ή για έμμεσους εμπορικούς σκοπούς, υπό τον όρο ότι οι δικαιούχοι λαμβάνουν δίκαιη αποζημίωση για την οποία συνεκτιμάται η εφαρμογή ή μη εφαρμογή των τεχνολογικών μέτρων του άρθρου 6 της ίδιας οδηγίας στο προστατευόμενο έργο ή άλλο υλικό.
- 35 Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 35 και 38 της ίδιας οδηγίας, το εν λόγω άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', εκφράζει τη βούληση του νομοθέτη της Ένωσης να θεσπίσει ειδικό σύστημα αποζημίωσης το οποίο εφαρμόζεται εφόσον υπάρχει ζημία εις βάρος των δικαιούχων, η οποία ζημία δημιουργεί, κατ' αρχήν, υποχρέωση «αποζημιώσεως» τους (αποφάσεις της

9ης Ιουνίου 2016, EGEDA κ.λπ., C-470/14, EU:C:2016:418, σκέψη 19 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 22ας Σεπτεμβρίου 2016, Microsoft Mobile Sales International κ.λπ., C-110/15, EU:C:2016:717, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 36 Στο μέτρο που οι διατάξεις της ίδιας οδηγίας δεν προσδιορίζουν περαιτέρω τα διάφορα στοιχεία του συστήματος δίκαιης αποζημίωσης τη θέσπιση του οποίου επιβάλλει, τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως για τη διαμόρφωση των στοιχείων αυτών. Ειδικότερα, στα κράτη μέλη εναπόκειται να προσδιορίζουν ποιος είναι υπόχρεος να καταβάλει αυτήν τη δίκαιη αποζημίωση, καθώς και τη μορφή, τη διαδικασία καταβολής και το ενδεχόμενο ύψος της εν λόγω αποζημίωσης (πρβλ. αποφάσεις της 5ης Μαρτίου 2015, *Corydan Båndkøri*, C-463/12, EU:C:2015:144, σκέψη 20 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 9ης Ιουνίου 2016, EGEDA κ.λπ., C-470/14, EU:C:2016:418, σκέψεις 22 και 23 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 37 Λαμβανομένων υπόψη των πρακτικών δυσχερειών προκειμένου να εντοπιστούν οι ιδιώτες χρήστες και να υποχρεωθούν να αποζημιώσουν τους φορείς του αποκλειστικού δικαιώματος αναπαραγωγής για τη ζημία που τους προκαλούν, επιτρέπεται στα κράτη μέλη να θεσπίζουν, για τη χρηματοδότηση της δίκαιης αποζημίωσης, «τέλος ιδιωτικής αντιγραφής», το οποίο δεν βαρύνει τους εν λόγω ιδιώτες, αλλά εκείνους οι οποίοι διαθέτουν εξοπλισμό, συσκευές και υποθέματα αναπαραγωγής και οι οποίοι, ως εκ τούτου, θέτουν, από νομικής ή πραγματικής απόψεως, στη διάθεση ιδιωτών τον εξοπλισμό αυτόν. Στο πλαίσιο του ως άνω συστήματος, εκείνοι που υποχρεούνται να καταβάλουν το τέλος ιδιωτικής αντιγραφής είναι τα πρόσωπα που διαθέτουν τον εξοπλισμό αυτόν. Επομένως, τα κράτη μέλη μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να εφαρμόζουν αδιακρίτως το τέλος ιδιωτικής αντιγραφής στα υποθέματα εγγραφής που είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για αναπαραγωγή, συμπεριλαμβανομένης της περιπτώσεως στην οποία η τελική χρήση των υποθεμάτων αυτών δεν εμπίπτει στο άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29 (απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2016, *Microsoft Mobile Sales International* κ.λπ., C-110/15, EU:C:2016:717, σκέψεις 31 και 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 38 Εφόσον το εν λόγω σύστημα παρέχει στους οφειλέτες τη δυνατότητα να μετακυλίουν το ποσό του τέλους ιδιωτικής αντιγραφής στην τιμή διαθέσεως του εν λόγω εξοπλισμού, των συσκευών και υποθεμάτων αναπαραγωγής, το τέλος αυτό επιβαρύνει εν τέλει τον ιδιώτη χρήστη ο οποίος καταβάλλει την τιμή αυτή, και τούτο σύμφωνα με την «ισορροπία» η οποία, κατά την αιτιολογική σκέψη 31 της οδηγίας 2001/29, πρέπει να επιτυγχάνεται μεταξύ των συμφερόντων των φορέων του αποκλειστικού δικαιώματος αναπαραγωγής και των συμφερόντων των χρηστών των προστατευόμενων αντικειμένων (απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2016, *Microsoft Mobile Sales International* κ.λπ., C-110/15, EU:C:2016:717, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 39 Ωστόσο, ένα τέτοιο σύστημα δεν πρέπει να δικαιολογείται μόνον από πρακτικές δυσκολίες, όπως η αδυναμία ταυτοποίησης των τελικών χρηστών, αλλά πρέπει επίσης να εξαιρεί από την καταβολή του τέλους την προμήθεια εξοπλισμού, συσκευών και υποθεμάτων αναπαραγωγής σε μη φυσικά πρόσωπα για σκοπούς προδήλως ξένους προς την αντιγραφή για ιδιωτική χρήση (πρβλ. αποφάσεις της 5ης Μαρτίου 2015, *Corydan Båndkøri*, C-463/12, EU:C:2015:144, σκέψεις 45 έως 47, και της 22ας Σεπτεμβρίου 2016, *Microsoft Mobile Sales International* κ.λπ., C-110/15, EU:C:2016:717, σκέψεις 34 έως 36).
- 40 Όσον αφορά, ειδικότερα, την προϋπόθεση που συνδέεται με την απαλλαγή από την προμήθεια εξοπλισμού, συσκευών και υποθεμάτων αναπαραγωγής σε μη φυσικά πρόσωπα για σκοπούς προδήλως ξένους προς τον σκοπό της αντιγραφής για ιδιωτική χρήση, είναι, κατ' αρχήν, σύμφωνο με την «ισορροπία» μεταξύ των συμφερόντων των δικαιούχων και των συμφερόντων

των χρηστών προστατευόμενων αντικειμένων, στην οποία αναφέρεται η αιτιολογική σκέψη 31 της οδηγίας 2001/29, το να μπορεί μόνον ο τελικός αγοραστής να επιτύχει την επιστροφή του εν λόγω τέλους και η επιστροφή αυτή να εξαρτάται από την προϋπόθεση της υποβολής αίτησης προς τούτο στον οργανισμό που είναι αρμόδιος για τη διαχείριση των σχετικών τελών (πρβλ. απόφαση της 5ης Μαρτίου 2015, *Corydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, σκέψη 53).

- 41 Πράγματι, όπως υπενθυμίζεται στη σκέψη 38 της παρούσας απόφασης, η δυνατότητα που αναγνωρίζεται στους παραγωγούς, στους διανομείς και στους εμπόρους λιανικής πώλησης να μετακυλίουν στους πελάτες τους την αποζημίωση για ιδιωτική αντιγραφή που κατέβαλαν συνεπάγεται ότι οι εν λόγω επιχειρηματίες δεν φέρουν αυτή την οικονομική επιβάρυνση. Εντούτοις, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το βάρος της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή θα βαρύνει, εν τέλει, μόνον τους τελικούς χρήστες στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29, το σύστημα που επιβάλλει τέτοιο τέλος για ιδιωτική αντιγραφή πρέπει να διασφαλίζει ότι μπορούν να απαλλαγούν και οι τελικοί χρήστες που αγοράζουν τον εξοπλισμό, τις συσκευές και τα υποθέματα αναπαραγωγής για σκοπούς προδήλως ξένους προς την αντιγραφή για ιδιωτική χρήση.
- 42 Επιπλέον, όταν το σύστημα είσπραξης της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή προβλέπει ότι ο τελικός χρήστης μπορεί να απαλλαγεί από την υποχρέωση αυτή ήδη από την αγορά του εξοπλισμού, των συσκευών και των υποθεμάτων αναπαραγωγής, μέσω πιστοποιητικού απαλλαγής που βεβαιώνει κατ' ουσίαν ότι τα αγοράζει για σκοπούς προδήλως ξένους προς την αντιγραφή για ιδιωτική χρήση, ο πωλητής που κατέβαλε το τέλος αυτό στον προμηθευτή του, αλλά, λόγω της προσκόμισης του εν λόγω πιστοποιητικού, απαγορεύεται να το μετακυλίσει στον πελάτη του, πρέπει να μπορεί να ζητήσει την επιστροφή του από τον οργανισμό στον οποίον έχει ανατεθεί η διαχείριση του τέλους αυτού (πρβλ. απόφαση της 5ης Μαρτίου 2015, *Corydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, σκέψη 55).
- 43 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, το επίμαχο στην κύρια δίκη σύστημα είσπραξης της αποζημίωσης ιδιωτικής αντιγραφής έχει ως χαρακτηριστικό ότι προβλέπει ότι οι τελικοί χρήστες είναι κατ' αρχήν υπόχρεοι στην καταβολή της αποζημίωσης αυτής, καθιερώνοντας παράλληλα διαδικασίες που καθιστούν δυνατή, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, την απαλλαγή από την εν λόγω αποζημίωση, απαλλαγή η οποία εξαρτάται από τη χορήγηση πιστοποιητικού, ή την επιστροφή της αποζημίωσης.
- 44 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, επειδή το νομικό πρόσωπο που εκδίδει τα πιστοποιητικά απαλλαγής και προβαίνει στις επιστροφές της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή έχει συσταθεί και ελέγχεται από τους οργανισμούς διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και το γεγονός αυτό μπορεί να συνεπάγεται «ανισορροπία» ή «ασυμμετρία» των συμφερόντων που εξυπηρετεί το εν λόγω νομικό πρόσωπο, η οποία θα μπορούσε να αντιβαίνει στο άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29 και στην αρχή της ίσης μεταχείρισης.
- 45 Επισημαίνεται συναφώς, πρώτον, ότι, όσον αφορά τις απαιτήσεις που απορρέουν από το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας αυτής, το δικαίωμα επιστροφής του τέλους ιδιωτικής αντιγραφής υπέρ μη φυσικών προσώπων τα οποία αγοράζουν τον εξοπλισμό αναπαραγωγής για σκοπούς προδήλως ξένους προς την ιδιωτική αντιγραφή πρέπει να είναι αποτελεσματικό και να μην καθιστά υπερβολικά δυσχερή την επιστροφή του καταβληθέντος τέλους. Συναφώς, το περιεχόμενο, η αποτελεσματικότητα, η διαθεσιμότητα, και η απλότητα της ασκήσεως του δικαιώματος επιστροφής καθώς και ο βαθμός στον οποίον είναι γνωστό το δικαίωμα αυτό πρέπει να καθιστούν δυνατή την άμβλυνση των ενδεχόμενων ανισορροπιών που δημιουργεί το σύστημα

- τέλους ιδιωτικής αντιγραφής προς αντιμετώπιση των διαπιστωθεισών πρακτικών δυσχερειών (πρβλ. απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2016, Microsoft Mobile Sales International κ.λπ., C-110/15, EU:C:2016:717, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Το ίδιο ισχύει και για τη χορήγηση των πιστοποιητικών απαλλαγής, όταν η εθνική ρύθμιση προβλέπει επίσης ένα τέτοιο μέσο προκειμένου να διασφαλίσει ότι μόνον οι υπόχρεοι στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της εν λόγω οδηγίας επιβαρύνονται πράγματι με την αποζημίωση για ιδιωτική αντιγραφή.
- 46 Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 3, στοιχείο η', της οδηγίας 2014/26, τα ποσά που εισπράττονται από οργανισμό συλλογικής διαχείρισης, βάσει δικαιώματος αποζημίωσης, για λογαριασμό των δικαιούχων συνιστούν εισοδήματα προερχόμενα από τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή από τα συγγενικά δικαιώματα. Οι αιτιολογικές σκέψεις 2 και 26 της ίδιας οδηγίας διευκρινίζουν ότι οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης εισπράττουν, διαχειρίζονται και διανέμουν τα έσοδα αυτά στους δικαιούχους.
- 47 Ως προς το τελευταίο αυτό σημείο, από το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2014/26 προκύπτει ότι οργανισμός συλλογικής διαχείρισης είναι κάθε οργανισμός του οποίου μοναδικός ή κύριος σκοπός είναι η διαχείριση, βάσει εξουσιοδότησεως εκ του νόμου ή βάσει συμφωνίας, του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων για λογαριασμό περισσοτέρων δικαιούχων, καθώς και ότι ο οργανισμός αυτός μπορεί να ανήκει στα μέλη του ή να ελέγχεται από αυτά. Τούτο συμβαίνει, εξάλλου, κατά κανόνα στην πράξη, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 14 της οδηγίας 2014/26. Τέλος, στο άρθρο 3, στοιχείο δ', της ίδιας οδηγίας διευκρινίζεται ότι ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης μπορεί να έχει ως μέλη τόσο τους δικαιούχους δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικών δικαιωμάτων όσο και άλλους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης.
- 48 Επομένως, όσον αφορά τη διαχείριση της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29, σε αντίθεση με τους εκπροσώπους των οφειλετών της αποζημίωσης αυτής, η διαχείριση αυτή εμπίπτει εξ ορισμού στα καθήκοντα που μπορούν να ανατεθούν στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως είναι οι οργανισμοί διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στους οποίους αναφέρεται ο νόμος περί διανοητικής ιδιοκτησίας.
- 49 Συναφώς και υπό το πρίσμα των απαιτήσεων που εκτίθενται στη σκέψη 45 της παρούσας απόφασης, διαπιστώνεται ότι η σύσταση ενός νομικού προσώπου, όπως αυτό που προβλέπεται από την επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση, για τη διαχείριση των απαλλαγών από την καταβολή της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή και των επιστροφών της μπορεί να εξυπηρετεί έναν σκοπό απλότητας και αποτελεσματικότητας ο οποίος να είναι προς όφελος και των οφειλετών της εν λόγω αποζημίωσης, χωρίς αυτοί να περιέρχονται, εκ μόνου του λόγου ότι το εν λόγω νομικό πρόσωπο ελέγχεται από τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, σε κατάσταση δυσμενέστερη από εκείνη που θα επικρατούσε αν δεν υπήρχε τέτοιο νομικό πρόσωπο.
- 50 Πάντως, κάθε εθνική κανονιστική ρύθμιση που καθιερώνει αποζημίωση για ιδιωτική αντιγραφή πρέπει να προβλέπει διαδικασίες οι οποίες, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων που εκτίθενται στη σκέψη 45 της παρούσας προσβαλλόμενης απόφασης, διασφαλίζουν ότι μόνον οι υπόχρεοι στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29 επιβαρύνονται πράγματι με την αποζημίωση για ιδιωτική αντιγραφή.

- 51 Ειδικότερα, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να προβλέπουν όρους για τη δίκαιη αποζημίωση οι οποίοι να εισάγουν αδικαιολόγητη άνιση μεταχείριση μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών επιχειρηματιών οι οποίοι εμπορεύονται παρόμοια προϊόντα που εμπίπτουν στην εξαίρεση της ιδιωτικής αντιγραφής ή μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών χρηστών προστατευόμενων προϊόντων (απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2016, Microsoft Mobile Sales International κ.λπ., C-110/15, EU:C:2016:717, σκέψη 45 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 52 Οι απαιτήσεις αυτές θα μπορούσαν να υπονομευθούν αν η εθνική ρύθμιση παρείχε διακριτική ευχέρεια στο νομικό πρόσωπο που είναι αρμόδιο για τη χορήγηση των πιστοποιητικών απαλλαγής ή για την επιστροφή των ποσών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως ως αποζημίωση για ιδιωτική αντιγραφή, όπερ θα συνεπαγόταν ότι η έκβαση κάθε αίτησης για τη χορήγηση πιστοποιητικού ή για επιστροφή εξαρτάται από στοιχεία σκοπιμότητας, με αποτέλεσμα το νομικό πρόσωπο να μπορεί, ασκώντας τη διακριτική του ευχέρεια, να περιορίσει αδικαιολόγητα το δικαίωμα απαλλαγής από την καταβολή ή επιστροφής της αποζημίωσης. Ειδικότερα, η ύπαρξη τέτοιας διακριτικής ευχέρειας θα μπορούσε να καταλήξει σε ανατροπή της ισορροπίας μεταξύ των δικαιούχων αφενός και των χρηστών προστατευόμενων αντικειμένων αφετέρου, η οποία επιδιώκεται από την αιτιολογική σκέψη 31 της οδηγίας 2001/29. Το αρμόδιο νομικό πρόσωπο θα μπορούσε επίσης, όπως αναφέρει το αιτούν δικαστήριο, να επιφυλάσσει μεταχείριση εισάγουσα διάκριση μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών επιχειρηματιών ή χρηστών που όμως βρίσκονται σε παρόμοια νομική και πραγματική κατάσταση.
- 53 Αντιθέτως, μια εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει ότι τα πιστοποιητικά απαλλαγής και οι επιστροφές της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή πρέπει να χορηγούνται εγκαίρως και βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, χωρίς να παρέχεται διακριτική ευχέρεια στο πρόσωπο που είναι αρμόδιο για την εξέταση των υποβαλλόμενων προς τούτο αιτήσεων, μπορεί κατ' αρχήν να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που εκτίθενται στη σκέψη 45 της παρούσας απόφασης.
- 54 Επιπλέον, προκειμένου να αποκλειστεί κάθε κίνδυνος μεροληψίας εκ μέρους ενός τέτοιου νομικού προσώπου κατά τη χορήγηση των πιστοποιητικών απαλλαγής και των επιστροφών και, ως εκ τούτου, να αποσοβηθεί η ανατροπή της επιδιωκόμενης με την αιτιολογική σκέψη 31 της οδηγίας 2001/29 ισορροπίας μεταξύ των δικαιούχων αφενός και των χρηστών προστατευόμενων αντικειμένων αφετέρου, είναι αναγκαίο οι αποφάσεις του εν λόγω νομικού προσώπου με τις οποίες απορρίπτεται η αίτηση χορήγησης τέτοιου πιστοποιητικού ή τέτοιας επιστροφής να μπορούν να προσβληθούν ενώπιον ανεξάρτητου οργάνου με διοικητική ή ένδικη προσφυγή.
- 55 Στην προκειμένη περίπτωση, τα άρθρα 10 και 11 του βασιλικού διατάγματος 1398/2018 φαίνεται να επιβάλλουν στο αρμόδιο για την εξέταση των αιτήσεων νομικό πρόσωπο την υποχρέωση να χορηγεί εντός συγκεκριμένων προθεσμιών το πιστοποιητικό απαλλαγής ή να διαπιστώνει την ύπαρξη του δικαιώματος επιστροφής, όταν ο αιτών παρέχει τις απαιτούμενες πληροφορίες ταυτοποίησης και υπογράφει τις δηλώσεις που τίθενται στη διάθεσή του. Επιπλέον, φαίνεται να προβλέπουν τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής κατά των αποφάσεων του εν λόγω νομικού προσώπου με τις οποίες απορρίπτεται η αίτηση χορήγησης πιστοποιητικού απαλλαγής ή επιστροφής, ενώπιον ανεξάρτητης αρχής, ήτοι του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού. Υπό τις συνθήκες αυτές, φαίνεται ότι οι εν λόγω διατάξεις μπορούν να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις που εκτίθενται στη σκέψη 45 της παρούσας απόφασης, πράγμα το οποίο εναπόκειται πάντως στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.
- 56 Δεύτερον, οι εξαιρέσεις που προβλέπει το άρθρο 5 της οδηγίας 2001/29 πρέπει να εφαρμόζονται τηρουμένης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 20 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σύμφωνα με την οποία παρόμοιες

καταστάσεις δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται κατά διαφορετικό τρόπο και διαφορετικές καταστάσεις δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται καθ' όμοιο τρόπο, εκτός αν μια τέτοια αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικώς (απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2016, Microsoft Mobile Sales International κ.λπ., C-110/15, EU:C:2016:717, σκέψη 44 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

57. Επομένως, η αρχή αυτή δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αντιτίθεται στην ανάθεση αυτή καθεαυτήν της διαχείρισης των απαλλαγών από την καταβολή και των επιστροφών της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή σε πρόσωπο που εκπροσωπεί τα συλλογικά συμφέροντα των πιστωτών της αποζημίωσης. Οι πιστωτές και οι οφειλέτες της αποζημίωσης ιδιωτικής αντιγραφής βρίσκονται, ως προς την επιβάρυνση αυτή, σε εντελώς διαφορετικές νομικές καταστάσεις και, ως εκ τούτου, η εν λόγω αρχή δεν παραβιάζεται εκ του ότι υπόκεινται σε διαφορετικά δικαιώματα και υποχρεώσεις στο πλαίσιο του καθεστώτος αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή.
58. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29 και η αρχή της ίσης μεταχείρισης έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση σύμφωνα με την οποία η διαχείριση των απαλλαγών από την καταβολή και των επιστροφών της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή ανατίθεται σε νομικό πρόσωπο το οποίο έχει συσταθεί και ελέγχεται από τους οργανισμούς διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εφόσον η εν λόγω εθνική ρύθμιση προβλέπει ότι τα πιστοποιητικά απαλλαγής και οι επιστροφές πρέπει να χορηγούνται εγκαίρως και κατ' εφαρμογήν αντικειμενικών κριτηρίων, τα οποία δεν επιτρέπουν στο εν λόγω νομικό πρόσωπο να απορρίπτει αίτηση χορήγησης τέτοιου πιστοποιητικού ή αίτηση επιστροφής στηριζόμενο σε εκτιμήσεις κατά διακριτική ευχέρεια, και ότι οι σχετικές απορριπτικές αποφάσεις του νομικού προσώπου μπορούν να προσβληθούν με προσφυγή ενώπιον ανεξάρτητης αρχής.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

Επί του παραδεκτού

59. Η DAMA αμφισβητεί το παραδεκτό του ερωτήματος αυτού για τον λόγο ότι το αιτούν δικαστήριο δεν προσδιορίζει τη διάταξη της οδηγίας 2001/29 ούτε τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης των οποίων ζητεί την ερμηνεία.
60. Εντούτοις, λαμβανομένων υπόψη των αρχών που υπενθυμίζονται στις σκέψεις 26 έως 28 της παρούσας απόφασης και για τους ίδιους λόγους με εκείνους που εκτίθενται στις σκέψεις 29 και 30, το επιχείρημα αυτό δεν θίγει το παραδεκτό του δευτέρου ερωτήματος.
61. Εξάλλου, η ADEPI και η Ventanilla Única Digital ισχυρίζονται ότι δεν προκύπτει από το άρθρο 25, παράγραφος 7, στοιχείο b, του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας και από το άρθρο 10 του βασιλικού διατάγματος 1398/2018 ότι το νομικό πρόσωπο μπορεί να έχει πρόσβαση σε λογιστικά στοιχεία. Επομένως, η περίπτωση στην οποία αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο είναι αμιγώς υποθετική και, κατά συνέπεια, το δεύτερο ερώτημα πρέπει να κριθεί απαράδεκτο.
62. Συναφώς, αρκεί η υπενθύμιση ότι, στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των δικαστηρίων των κρατών μελών, που προβλέπεται από το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, αποκλείεται αποκλειστικά στα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων εκκρεμεί η διαφορά και τα οποία φέρουν την ευθύνη της απόφασης που θα εκδοθεί να εκτιμούν, λαμβάνοντας υπόψη τις

ιδιαιτερότητες κάθε υποθέσεως, τόσο την αναγκαιότητα της προδικαστικής αποφάσεως προκειμένου να εκδώσουν τη δική τους απόφαση όσο και τη λυσιτέλεια των ερωτημάτων που υποβάλλουν στο Δικαστήριο. Συνεπώς, εφόσον τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο οφείλει, κατ' αρχήν, να αποφανθεί (απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2015, *Hewlett-Packard Belgium*, C-572/13, EU:C:2015:750, σκέψη 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 63 Δεδομένου ότι τα ερωτήματα που αφορούν το δίκαιο της Ένωσης θεωρούνται, κατά τεκμήριο, λυσιτελή για την υπόθεση της κύριας δίκης, το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει την αίτηση που έχει υποβάλει το εθνικό δικαστήριο μόνον όταν προκύπτει προδήλως ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης την οποία ζητεί το εθνικό δικαστήριο δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή επίσης όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2015, *Hewlett-Packard Belgium*, C-572/13, EU:C:2015:750, σκέψη 25 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 64 Αφετέρου, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, οι αρμοδιότητες του Δικαστηρίου και του αιτούντος δικαστηρίου είναι σαφώς αυτοτελείς και η ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του αιτούντος δικαστηρίου. Επομένως, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφαινεται, στο πλαίσιο προδικαστικής παραπομπής, επί της ερμηνείας των εθνικών διατάξεων. Πράγματι, το Δικαστήριο οφείλει, στο πλαίσιο της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ των δικαστηρίων της Ένωσης και των εθνικών δικαστηρίων, να λαμβάνει υπόψη το πραγματικό και νομοθετικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται τα προδικαστικά ερωτήματα όπως προσδιορίζεται στην απόφαση περί παραπομπής (απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2019, *Spedidam*, C-484/18, EU:C:2019:970, σκέψεις 28 και 29).
- 65 Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι η ερμηνεία του εθνικού δικαίου την οποία προτείνουν η ADEPI και η Ventanilla Única Digital ως προς τις πληροφορίες τις οποίες δικαιούται να απαιτήσει το νομικό πρόσωπο δεν αρκεί για να ανατραπεί το τεκμήριο λυσιτέλειας για το οποίο έγινε λόγος στη σκέψη 63 της παρούσας απόφασης.
- 66 Εξάλλου, δεδομένου ότι το δεύτερο ερώτημα δεν εμπίπτει σε καμία από τις τρεις περιπτώσεις τις οποίες παραθέτει η υπομνησθείσα στη σκέψη 63 της παρούσας απόφασης νομολογία, διαπιστώνεται ότι το ερώτημα αυτό υποβάλλεται παραδεκτώς.

Επί της ουσίας

- 67 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29 και η αρχή της ίσης μεταχείρισης έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία εξουσιοδοτεί νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει συσταθεί και ελέγχεται από τους οργανισμούς διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και στο οποίο έχει ανατεθεί η διαχείριση των απαλλαγών από την καταβολή και των επιστροφών της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή, να ζητεί πρόσβαση στις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την άσκηση των αρμοδιοτήτων ελέγχου που του έχουν ανατεθεί προς τούτο, χωρίς να μπορεί να του αντιταχθεί, μεταξύ άλλων, το προβλεπόμενο από το εθνικό δίκαιο απόρρητο των λογιστικών βιβλίων και στοιχείων των επιχειρήσεων.

- 68 Πρώτον, επισημαίνεται ότι η δυνατότητα να ζητηθούν οι πληροφορίες που καθιστούν δυνατό τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής της εθνικής νομοθεσίας περί αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή συνιστά αναπόσπαστο στοιχείο της εξαίρεσης που θεσπίζει το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29.
- 69 Ειδικότερα, από το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', καθώς και από την αιτιολογική σκέψη 35 της εν λόγω οδηγίας προκύπτει ότι, στα κράτη μέλη που έχουν θεσπίσει την εξαίρεση της ιδιωτικής αντιγραφής, οι δικαιούχοι πρέπει να λαμβάνουν δίκαιη αποζημίωση προκειμένου να αποκατασταθεί προσηκόντως η ζημία την οποία υπέστησαν από τη χρήση των έργων τους ή άλλων προστατευόμενων αντικειμένων χωρίς τη συγκατάθεσή τους. Επιπλέον, κατά την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, η θέσπιση της εξαίρεσης της ιδιωτικής αντιγραφής δεν πρέπει να θίγει αδικαιολογήτως τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας. Επομένως, προκειμένου οι διατάξεις αυτές να μην απολέσουν την πρακτική αποτελεσματικότητά τους, επιβάλλουν υποχρέωση επιτεύξεως συγκεκριμένου αποτελέσματος στα κράτη μέλη τα οποία θεσπίζουν την εξαίρεση της ιδιωτικής αντιγραφής, υπό την έννοια ότι τα κράτη αυτά υποχρεούνται να διασφαλίζουν, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, την πραγματική είσπραξη της δίκαιης αποζημίωσης που προορίζεται για την αποκατάσταση της ζημίας των δικαιούχων, ιδίως αν η ζημία αυτή γεννήθηκε στο έδαφος των εν λόγω κρατών μελών (αποφάσεις της 16ης Ιουνίου 2011, *Stichting de Thuiskopie*, C-462/09, EU:C:2011:397, σκέψεις 33 και 34, και της 9ης Ιουνίου 2016, *EGEDA κ.λπ.*, C-470/14, EU:C:2016:418, σκέψη 21 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 70 Συνεπώς, στο πλαίσιο ενός συστήματος το οποίο στηρίζεται στις μονομερείς δηλώσεις των επιχειρηματιών για τον προσδιορισμό τόσο των ποσών που οφείλονται ως αποζημίωση για ιδιωτική αντιγραφή όσο και των πωλήσεων που πρέπει να απαλλαγούν από την υποχρέωση αποζημίωσης, το να εξουσιοδοτείται ο φορέας που είναι επιφορτισμένος με τη διαχείριση της αποζημίωσης αυτής να ελέγχει την αλήθεια των εν λόγω δηλώσεων συνιστά αναγκαία προϋπόθεση για τη διασφάλιση της πραγματικής είσπραξης της εν λόγω αποζημίωσης.
- 71 Κατά συνέπεια, το πρόσωπο που είναι επιφορτισμένο με τη διαχείριση του συστήματος αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή πρέπει, αφενός, να μπορεί να ελέγξει αν πληρούνται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για τη χορήγηση πιστοποιητικού απαλλαγής. Αν, μετά το πέρας του ελέγχου αυτού, προκύψει ότι οι προϋποθέσεις αυτές δεν πληρούνται, η υποχρέωση διασφάλισης της πραγματικής είσπραξης της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή απαιτεί, αφετέρου, να μπορεί το εν λόγω νομικό πρόσωπο να υπολογίζει και να εισπράττει τα οφειλόμενα ως τέτοια αποζημίωση ποσά, αφ' ης στιγμής δεν πληρούνται ή έχουν πάψει να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση πιστοποιητικού απαλλαγής. Η άσκηση των καθηκόντων αυτών από το εν λόγω νομικό πρόσωπο θα εμποδιζόταν όμως αν το ελεγχόμενο πρόσωπο μπορούσε, επικαλούμενο το απόρρητο των λογιστικών βιβλίων και στοιχείων του, να αρνηθεί την πρόσβαση στις αναγκαίες για την άσκηση αυτή λογιστικές πληροφορίες.
- 72 Πρέπει να προστεθεί ότι το ίδιο ισχύει και για τα πρόσωπα που δεν απαλλάσσονται από την καταβολή της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή, όπως είναι οι κατασκευαστές, οι εισαγωγείς ή οι διανομείς, τα οποία όμως μπορούν είτε να τη μετακυλίουν στον πελάτη τους, όταν αυτός δεν έχει λάβει πιστοποιητικό απαλλαγής, είτε να ζητούν την επιστροφή της από το νομικό πρόσωπο, όταν ο πελάτης τους έχει λάβει τέτοιο πιστοποιητικό. Ειδικότερα, το νομικό πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί η διαχείριση του συστήματος αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή πρέπει να μπορεί να ζητεί πρόσβαση στα στοιχεία που καθιστούν δυνατό τον έλεγχο των αγορών και των πωλήσεων που υπόκεινται στην καταβολή της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή, καθώς και των αγορών και των πωλήσεων που απαλλάσσονται από την αποζημίωση αυτή.

- 73 Βεβαίως, οι ως άνω έλεγχοι πρέπει να αφορούν αποκλειστικώς στοιχεία βάσει των οποίων μπορεί, αφενός, να εξακριβωθεί αν πληρούνται πράγματι οι προϋποθέσεις απαλλαγής ή επιστροφής και, αφετέρου, να υπολογισθούν τα ποσά που ενδεχομένως οφείλονται ως αποζημίωση για ιδιωτική αντιγραφή από πρόσωπα που δεν απαλλάσσονται από αυτήν, όπως οι κατασκευαστές, οι εισαγωγείς ή οι διανομείς, ή από πρόσωπα που έλαβαν αδικαιολογήτως πιστοποιητικό απαλλαγής ή έτυχαν αδικαιολογήτως επιστροφής. Επιπλέον, στο μέτρο που τα εν λόγω στοιχεία είναι εμπιστευτικά, το νομικό πρόσωπο και οι οργανισμοί διαχείρισης που λαμβάνουν γνώση των στοιχείων αυτών στο πλαίσιο της αποστολής τους υποχρεούνται να διαφυλάσσουν την εμπιστευτικότητά τους. Εν προκειμένω, προκύπτει ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, του βασιλικού διατάγματος 1398/2018 έχει ως σκοπό την επιβολή τέτοιας υποχρέωσης, πράγμα το οποίο εναπόκειται πάντως στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.
- 74 Δεύτερον, για λόγους παρόμοιους με εκείνους που εκτίθενται στις σκέψεις 56 και 57 της παρούσας απόφασης, η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν μπορεί να θίγει διατάξεις όπως αυτές του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας και του βασιλικού διατάγματος 1398/2018, οι οποίες αφορούν τις προνομίες που παρέχονται στο νομικό πρόσωπο στο πλαίσιο της διαχείρισης των απαλλαγών από την πληρωμή και των επιστροφών της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή.
- 75 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29 και η αρχή της ίσης μεταχείρισης έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία εξουσιοδοτεί νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει συσταθεί και ελέγχεται από τους οργανισμούς διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και στο οποίο έχει ανατεθεί η διαχείριση των απαλλαγών από την καταβολή και των επιστροφών της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή, να ζητεί πρόσβαση στις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την άσκηση των αρμοδιοτήτων ελέγχου που του έχουν ανατεθεί προς τούτο, χωρίς να μπορεί να του αντιταχθεί, μεταξύ άλλων, το προβλεπόμενο από το εθνικό δίκαιο απόρρητο των λογιστικών βιβλίων και στοιχείων των επιχειρήσεων, το δε νομικό πρόσωπο υποχρεούται να διαφυλάσσει την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που αποκτά.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 76 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας, και η αρχή της ίσης μεταχείρισης**

έχουν την έννοια ότι:

δεν αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση σύμφωνα με την οποία η διαχείριση των απαλλαγών από την καταβολή και των επιστροφών της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή ανατίθεται σε νομικό πρόσωπο το οποίο έχει συσταθεί και ελέγχεται από τους

οργανισμούς διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εφόσον η εν λόγω εθνική ρύθμιση προβλέπει ότι τα πιστοποιητικά απαλλαγής και οι επιστροφές πρέπει να χορηγούνται εγκαίρως και κατ' εφαρμογήν αντικειμενικών κριτηρίων, τα οποία δεν επιτρέπουν στο εν λόγω νομικό πρόσωπο να απορρίπτει αίτηση χορήγησης τέτοιου πιστοποιητικού ή αίτηση επιστροφής στηριζόμενο σε εκτιμήσεις κατά διακριτική ευχέρεια, και ότι οι σχετικές απορριπτικές αποφάσεις του νομικού προσώπου μπορούν να προσβληθούν με προσφυγή ενώπιον ανεξάρτητης αρχής.

2) Το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29 και η αρχή της ίσης μεταχείρισης

έχουν την έννοια ότι:

δεν αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία εξουσιοδοτεί νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει συσταθεί και ελέγχεται από τους οργανισμούς διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και στο οποίο έχει ανατεθεί η διαχείριση των απαλλαγών από την καταβολή και των επιστροφών της αποζημίωσης για ιδιωτική αντιγραφή, να ζητεί πρόσβαση στις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την άσκηση των αρμοδιοτήτων ελέγχου που του έχουν ανατεθεί προς τούτο, χωρίς να μπορεί να του αντιταχθεί, μεταξύ άλλων, το προβλεπόμενο από το εθνικό δίκαιο απόρρητο των λογιστικών βιβλίων και στοιχείων των επιχειρήσεων, το δε νομικό πρόσωπο υποχρεούται να διαφυλάσσει την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που αποκτά.

(υπογραφές)